

**e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan bazı kurum personellerine
düzenlenen uçak bileti faturalarının e-Fatura İptal Portalı üzerinden
iptali hk.**

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27575268-105[234-2019-597]-181652
Tarih	09.06.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 27575268-105[234-2019-597]-181652

09.06.2021

Konu : İptal edilen uçak biletleri dolayısıyla iade edilen bilet bedellerinin vergisel durumu ve belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, şirketinizin kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör kuruluşlarının personellerinin yurt içi ve yurt dışı uçak biletlerinin teminine aracılık ettiği, e-Fatura uygulamasına geçen bazı kamu kurumlarının personeli için kesmiş olduğunuz uçak bileti faturalarının (uçak bileti kesim tarihi ile uçuşun gerçekleşeceği tarih aynı olmadığından) içeriğini oluşturan biletlerden kısmi iade, iptal ve değişiklikler olduğu, "Temel Fatura" senaryosunda düzenlediğiniz faturalara idare tarafından iade faturası kesilemediği, e-Fatura İptal Portalı üzerinden iptal talebinize yanıt veremediği, Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesi kapsamında taahhütlü mektup, telgraf ve diğer tercihlerle itiraz edemediği, ancak yeni bir fatura düzenlenmesi durumunda fatura bedelini ödeyeceklerini söyledikleri belirtilerek, iptal, tam iade, kısmi iade ve değişiklik işlemlerinin gider pusulasıyla belgelendirilip belgelendirilemeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların, esas itibarıyla, mezkûr Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi birisi ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda mezkûr Kanunun;

- 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."*,

- 229 uncu maddesinde, *"Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır."*,

- (231/5) maddesinde, *"Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."*,

- 232 nci maddesinde, *"Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;

2. Serbest meslek erbabına;

3. Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;

4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;

5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (513 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2020'dan itibaren 1.400, -TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (513 Sıra No.lu V.U.K Genel Tebliği ile 1.1.2020'dan itibaren 1.400, -TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir."

- 234 üncü maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin:*

3. Vergiden muaf esnafa;

yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia içinde tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir.

..."

hükümleri bulunmaktadır.

Bu bağlamda, malın iadesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemten vazgeçilmesi, fatura içeriğine ilişkin itiraz gibi durumlarda, esas itibarıyla, alıcının mükellef olması durumunda alıcı tarafından iade faturası, mükellef olmaması halinde ise satıcı tarafından gider pusulası düzenlenmesi suretiyle işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan mezkûr Kanunun;

- Mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde, Hazine ve Maliye Bakanlığının, tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanması hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, bu şekilde tutulacak defter ve kayıtların kopyalarının Hazine ve Maliye Bakanlığında veya muhafaza etmekle görevlendireceği kurumlarda saklanması zorunluluğu getirmeye, bu konuda uygulama usul ve esaslarını belirlemeye yetkili olduğu,

- Mükerrer 242 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasında, Hazine ve Maliye Bakanlığının, elektronik defter, belge ve kayıtlar için diğer defter, belge ve kayıtlara ilişkin usul ve esaslardan farklı usul ve esaslar belirlemeye yetkili olduğu

hükme bağlanmıştır.

Bu yetkiye istinaden, Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi zorunlu olan belgelerin elektronik ortamda düzenlenmesine yönelik olarak daha önce yayımlanan tüm Tebliğlerin gözden geçirilerek, tüm

tarafların tek kaynaktan bilgilenmelerinin temin edilmesi ve elektronik belge uygulamalarında bütünlüğün sağlanmasını teminen 19/10/2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin;

- "IV.1.4. e-Fatura Uygulamasına Geçiş Zorunluluğu" başlıklı bölümünün (c) bendinde, *"10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar ile iktisadi kamu kuruluşlarının e-Fatura uygulamasından yararlanma zorunluluğu, usul ve esasları Muhasebat Genel Müdürlüğü'nce tespit edilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sistemi çerçevesinde belirlenir."*,

- "IV.2.4.3. e-Arşiv Fatura Olarak Düzenlenme Zorunluluğu Getirilen Diğer Faturalar" başlıklı bölümünde, *"e-Arşiv Fatura uygulamasına dahil olmayan mükelleflerce, 1/1/2020 tarihinden itibaren düzenlenecek faturaların, vergiler dahil toplam tutarının 30 Bin TL'yi (vergi mükelleflerine düzenlenenler açısından vergiler dahil toplam tutarı 5.000 TL'yi) aşması halinde, söz konusu faturaların, bu Tebliğin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde, "e-Arşiv Fatura" olarak Başkanlıkça sunulan e-Belge düzenleme portalı üzerinden düzenlenmesi zorunludur..."*,

- "V.7. e-Belge Olarak Düzenlenme Zorunluluğu Getirilen Belgelerin Kâğıt Olarak Düzenlenebileceği Haller" başlıklı bölümünün (ç) bendinde, *"... Bakanlık veya Başkanlık tarafından e-Belge uygulamalarına ilişkin olarak yayımlanan genel tebliğ, sirküler ve teknik kılavuz ve duyurularda, belgelerin e-Belge yerine kâğıt olarak düzenlenmesine izin verilmesi, gibi nedenlerle, kanunen düzenlenmesi gereken sürenin geçirilmemesi kaydıyla, kâğıt olarak düzenlenmesi durumunda özel usulsüzlük cezası kesilmez."*

düzenlemeleri/açıklamaları yer almaktadır.

Kamu kurumlarına düzenlenen faturaların elektronik ortamda gönderimine ilişkin açıklamalara "www.ebelge.gib.gov.tr" adresinde yer alan "Kamu Harcama Süreçlerinde UBLTR e-Fatura Uygulaması Kılavuzunda" yer verilmiş olup, kamu kurumlarına düzenlenen faturaların e-Fatura olarak düzenlenmesi uygulaması süreci Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Başkanlığımız tarafından yürütülmektedir. Bu süreçte Başkanlığımız e-Fatura Uygulamasına kayıtlı olan vergi mükellefleri, merkezi yönetim kapsamında yer alan ve Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen Yeni Harcama Yönetim Sistemini (MYS) kullanan kamu idareleri ve bunlara bağlı harcama birimleri adına, Başkanlığımız e-Fatura Uygulaması aracılığıyla e-Fatura düzenleyip gönderebilmektedirler.

Bahse konu Kılavuzun "2. Kamu İdarelerine e-Fatura Gönderimi" başlıklı bölümünde, mezkur Tebliğin söz konusu hükmüne atıf yapılarak kamu kurumlarına düzenlenen faturaların e-Fatura olarak düzenlenme zorunluluğunun bulunmadığı, kamu idarelerinin e-Fatura uygulamasına geçişi sürecinde, gerek özel entegratörlerin, gerekse de kendi bilgi işlem sistemlerini entegre etmek suretiyle e-Fatura uygulamasından yararlanan mükelleflerin, bu Kılavuzda açıklanan usul ve esaslara uygun geliştirmeleri yapmalarına ya da bu Kılavuzda aksi belirtilene kadar, e-Fatura mükellefi kamu idareleri adına e-Arşiv

Fatura ya da kağıt fatura düzenlemelerinin de mümkün bulunduğu belirtilmiştir.

Ancak, kamu kurumlarına düzenlenen e-Faturalar ister "Temel Fatura" ister "Kamu e-Fatura" senaryosuyla düzenlenmiş olsun bu e-Faturaların "Temel Fatura İptal Portalı" üzerinden iptali mümkün olmayıp, hatalı bir e-Fatura veya e-Arşiv Fatura düzenlenmiş olması halinde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda yer alan harici yollarla itiraz yöntemlerinden biri ile faturalara itiraz edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, bir mal teslimi için fatura düzenlendiğinde mal teslim edildikten sonra kısmen veya tamamen iadesinin yapılması durumunda ortada mal hareketinden kaynaklı bir iade bulunduğundan, düzenlenecek e-Faturanın "İade Fatura" tipinde olması ve bu şekilde alınan faturaya ilişkin muhasebe kayıtlarının, muhasebe ilke ve kurallarına uygun olarak düzeltme kayıtları ile düzeltilmesi icap etmektedir.

Ayrıca, e-Arşiv Faturanın hatalı düzenlenmiş olması halinde, mükellefin uygulamaya dahil olduğu yönetime göre yapılacak iptal işlemi farklılaşmaktadır. Bu kapsamda:

- Özel entegrasyon ya da entegrasyon yöntemlerinden birisini kullanan mükellefin hatalı bir e-Arşiv Fatura düzenlemesi durumunda, "Elektronik Arşiv Kılavuzu"nun "3.3.3 Fatura İptal" başlıklı bölümünde yapılan açıklamalar doğrultusunda, anlaşmalı olunan özel entegratör firmasının veya entegratör olarak kendi firmasının sistemlerinde iptal edilen faturaların e-Arşiv Raporu içinde yer alan "iptal" bölümüne eklenerek Başkanlığımıza raporlanması gerekmektedir.

- GİB Portal yöntemini kullanan bir mükellefin hatalı bir e-Arşiv fatura düzenlenmesi durumunda ise, bu yöntemde raporlama uygulaması olmadığından, ilgili mükelleflerin karşılıklı olarak söz konusu faturayı tevsik edici belgelere dayanılarak muhasebe kayıtlarına almamaları mümkündür. Hatalı e-Arşiv Faturanın, alıcısına gönderilmiş ve alıcı tarafından kayıtlara alınmış olması halinde, mükellefler ilgili tevsik edici belgelere dayanarak ters kayıt işlemi yapabileceklerdir. Ancak, kayıtlara alınan faturaya ilişkin bir mal iadesi var ise, iade faturası veya gider pusulası düzenlenmesi gerekmektedir. Her iki durumda da satıcının, doğru bilgilerle düzenlenen e-Arşiv Faturanın "Not" alanında, hatalı düzenlemiş olduğu e-Arşiv Faturaya ait bilgilerin de yer aldığı bir açıklamaya yer verebilmesi mümkündür.

Diğer taraftan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde; *"İktisadi kamu kuruluşları: Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup, faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci ve ikinci fıkralar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmeler iktisadi kamu kuruluşudur."* hükmü yer almaktadır.

Buna göre, e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan bazı kamu kurumlarının personeli için düzenlemiş olduğunuz uçak bileti faturalarının içeriğini oluşturan biletlerle ilişkin olarak, (uçak bileti kesim tarihi ile uçuşun gerçekleşeceği tarih aynı olmadığından) iptal ve değişiklik hallerinde, e-Fatura ve e-Arşiv Fatura uygulamasında faturada hata bulunmaması ancak bilet iptali/değişikliği nedeniyle fatura muhteviyatı

bedelin düzeltilmesinin gerekmesi (bedelde değışiklik olması) durumunda, sistemde "KAMU" niteliği ile kayıtlı olan kurumlardan;

- Vergi mükellefiyeti bulunanlar (mezkûr Kanunun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura düzenleme zorunluluğu olanlar) tarafından, adınıza iade faturası (iptale/düzelteymeye konu tutarın 5.000 TL üzeri olması halinde, "İade Fatura" tipinde e-Arşiv Faturası) düzenlenmesi,

- Vergi mükellefiyeti bulunmayanlar adına ise, şirketinizce (ilgili faturaya ilişkin bilgilere ve işlemin mahiyetine ilişkin açıklamalara yer verilmek suretiyle) gider pusulası düzenlenmesi

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026